ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМСАМОЛЬСКАГА І ПРАФСАЮЗНЫХ КАМІТЭТАЎ БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

ГАЗЕТА ЎЗНАГАРОДЖАНА ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР

1987

7 МАЯ

ЧАЦВЕР

№ 16(1537)

ВЫДАЕЦЦА З 1922 ГОДА

СА СВЯТАМ ПЕРАМОГІ, ТАВАРЫШЫ!

Беларускі універсітэт

ТЭЛЕТАЙП

УЧОРА · СЁННЯ · ЗАЎТРА

ЗЛЁТ

удзельнікаў Усесаюзнага паходу па рэвалюцыйных і баявых мясцінах славы савецкага народа адбудзецца 8—10 мая ў Уздзенскім раёне (на месцы былога лагера партызан). На злёце будуць падведзены вынікі ваенна-патрыятычнага выхавання ў камсамольскай арганізацыі БДУ.

С. БАЛАШЭНКА.

НА РЭКТАРАЦЕ РАЗГЛЕДЖАНА

работа Праблемнай навукова-даследчай лабараторыі сацыялагічных даследаванняў. Адзначана, што ў лабараторыі вядзецца сур'ёзная даследчая работа па ўкараненню рэзультатаў канкрэтна-сацыялагічных даследаванняў у вучэбна-выхаваўчы працэс. Паспяхова выканаPы план НДР у першым годзе пяцігодкі надрукаваны тры манаграфіі, 55 навуковых артыкулаў, зроблена 45 дакладаў і паведамленняў на Усесаюзных і міжрэспубліканскіх канферэнцыях. У першым квартале 1987 года праведзены аператыўныя даследаванні ў шасці ВНУ, 15 сярэдніх вучэбных установах, на трох прамысловых прадпрыемствах горада Мінска.

З мэтай каардынацыі намаганняў сацыёлагаў на важнейшых напрамках грамадскіх навук удакладнена тэматыка. Праведзена атэстацыя навуковых супрацоўнікаў. Удакладнена структура лабараторыі: ліквідаваны сектары і створаны навукова-даследчыя групы. Заснавана экспертная група, абноўлены састаў навуковага савета. Уваходзяць у практыку сумесныя пасяджэнні лабараторыі і кафедраў універсітэта.

Разам з тым лабараторыі не ўдалося яшчэ поўнасцю сканцэнтраваць свае намаганні на асноўнай праблеме «Удасканаленне сістэмы маральнага выхавання студэнтаў ва ўмовах перабудовы вышэйшай адукацыі (на вопыце ВНУ БССР)»; зацягваецца пачатковы этап даследавання па ей; не выпрацаваны дакладныя крытэрыі ўкаранення рэзультатаў канкрэтна-сацыялагічных даследаванняў у практыку; практычныя рэкамендацыі сацыёлагаў не заўсёды маюць навукова абгрунтаваны і канкрэтны, мэтанакіраваны характар.

ПНДЛСД рэкамендавана інфармаваць рэктарат, партыйны камітэт, камітэт ЛКСМБ, дэканаты і кафедры пра ход даследаванняў з мэтай распаўсюджвання станоўчага вопыту, аператыўнага і своечасовага ліквідавання недахопаў у вучэбна-выхаваўчай рабоце.

Калектыву ПНДЛСД прапанавана ажыццяўляць навуковае кіраўніцтва, вучобу членаў студэнцкай сацыялагічнай лабараторыі пры камітэце ЛКСМБ універсітэта, забяспечыць якаснае правядзенне яе даследаванняў па праблемах студэнцкага самакіравання, развіцця пазнавальнага інтарэсу да грамадскіх навук маральна-палітычнай культуры студэнцкай моладзі.

Ж. КРУГЛІКАВА.

толькі факт

У ВАК СССР

НА КАЛЕГІІ ВЫШЭЙШАЙ АТЭСТАЦЫЙНАЙ КАМІСІІ ПРЫ САВЕЦЕ МІНІСТРАЎ СССР РАЗГЛЕДЖАНА ПЫТАННЕ «АБ РАБОЦЕ БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА ПА КАНТРОЛЮ ЗА ДЗЕЙНАСЦЮ СПЕЦЫЯЛІЗАВАНЫХ САВЕТАЎ».

КАЛЕГІЯ ВАК СССР адзначыла, што ў Белдзяржуніверсітэце імя У. І. Леніна створана сістэма кантролю за падрыхтоўкай і атэстацыяй кадраў вышэйшай кваліфікацыі. Пад старшынствам прарэктара па навуковай рабоце пастаянная камісія кантралюе дзейнасць спецыялізаваных саветаў, правядзенне папярэдняй экспертызы дысертацый, рашэнне пытанняў аб вызначэнні асабістага ўкладу дысертантаў у даследаванні, аб дакладнасці і практычнай выніковасці дысертацый і інш.

Кантроль за дзейнасцю спецыялізаваных саветаў, кафедраў і лабараторый, дзе выконваюцца дысертацыйныя даследаванні, садзейнічаў забеспячэнню іх эфектыўнай работы па экспертызе дысертацый. За 1981—1986 гг. у 18 спецыялізаваных саветах БДУ абаронена 21 доктарская і больш як 800 кандыдацкіх дысертацый.

Справаздачы спецыялізаваных саветаў заслухоўваюцца на пасяджэннях вучонага савета і партыйнага камітэта. Ва універсітэце існуе практыка прыёму дысертантаў рэктарам сумесна са старшынямі спецыялізаваных саветаў.

Пад кантролем кіраўніцтва знаходзяцца важнейшыя ўчасткі атэстацыі — прыём кандыдацкіх экзаменаў, а таксама падрыхтоўка аспірантаў да іх здачы. У БДУ прызнана неабходным, каб аспіранты валодалі сучаснымі метадамі інфарматыкі і вылічальнай тэхнікі. У гэтай сувязі вядучымі спецыялістамі ў галіне прыкладной матэматыкі і аўтаматызацыі вымярэнняў распрацаваны дыферэнцыраваныя праграмы навучання аспірантаў, якія ўключаюць індывідуальныя заняткі, цыклы лекцый і практычныя заняткі.

У парадку кантролю за працягласцю падрыхтоўкі і атэстацыі навуковых і навукова-педагагічных кадраў у БДУ прааналізаваны ўзрост дысертантаў, распрацаваны прапановы па яго зніжэнню. На іх аснове планам на XII пяцігодку прадугледжана падрыхтоўка і абарона доктарскіх дысертацый маладымі, перспектыўнымі супрацоўнікамі.

Разам з тым ва універсітэце не ў поўнай меры рэалізуецца яго навуковы патэнцыял у справе падрыхтоўкі кадраў вышэйшай кваліфікацыі для заводскага сектара навукі. Патрабуюць перабудовы адносіны да абароны дысертацый супрацоўнікамі вытворчасці ў форме навуковага даклада. Марудна распаўсюджваецца ў БДУ вопыт кафедраў філасофіі гуманітарных факультэтаў і тэарэтычнай фізікі, якія забяспечылі значнае зніжэнне ўзросту дысертантаў. Практычна па-за кантролем партыйнай і прафсаюзнай арганізацый БДУ застаецца работа іх прадстаўнікоў у спецыялізаваных саветах.

Калегія ВАК СССР вырашыла распаўсюдзіць станоўчы вопыт работы Белдзяржуніверсітэта па кантролю за дзейнасцю спецыялізаваных саветаў сярод іншых ВНУ, а таксама прапанавала прадоўжыць перабудову работы саветаў у напрамку павышэння іх ролі ў рашэнні пытанняў падрыхтоўкі і атэстацыі навуковых і навукова-педагагічных кадраў.

Н. ГУЛЕЙЧЫК.

ПАМЯЦЬ

пазыўныя трэцяга працоўнага

ЯНА Ў ГЭТЫХ ЮНАКОЎ АСАБЛІВАЯ! І ЯШЧЭ — СУМЛЕННАЯ.

— ВЕДАЕЦЕ,— ГАВАРЫЎ АБДУМАНЫЯ ДАЎНО СЛОВЫ СЯРГЕЙ КАРПЕНКА,— СНЯЦЦА ПЕСНІ ПА НАЧАХ. ЧАСАМ ХОЧАЦЦА НА ДЗЯНЁК ВЯРНУЦЦА, ЗІРНУЦЬ — НУ, ЯК ТАМ?

НАЗВА іх атрада нараджалася «пакутліва», як сказалі самі юнакі. Чаго толькі не было: «Мір», «Свіслач», «Патрыёт»... Слава Шахтак пракаменціраваў гэты пошук:

— Назву хацелася не проста прыдумаць, а нейкім чынам звязаць з тым, што было, есць і будзе.

Звязка такая знайшлася — памяць. Ім, воінам-інтэрнацыяналістам, гэта было блізка, зразумела. Памяць звязвала ў адзіную тугую нітку гісторыю кожнага асабіста і гісторыю іх агульную. І моцна спляліся ў ёй армейскія будні ў Афганістане, вучоба на юрфаку БДУ імя У. І. Леніна і студэнцкі будаўнічы атрад «Памяць».

Атрад пакуль не можа пахваліцца такой гісторыяй, як філфакаўская «Мара» ці мехматаўская «Стэлуца». Але ён можа расказаць, як нараджаецца, як моцна сябруюць яго байцы. Іх — 25. Сямёра — студэнты з Афганістана, якія вучацца ў БДУ, БПІ, БТІ. Эдзік Сапега, камандзір, казаў, што афганскае студэнцкае зямляцтва Мінска выбрала і накіравала ў атрад самых лепшых. А былых воінаў збіраць ці ўгаворваць не прыйшлося.

— Нікога збіраць не трэба было, усе і так сабраныя былі.— Валодзя Мітрафанаў усміхаецца і дадае: — Мы з падрыхтоўчага аддзялення разам...

Ініцыятыва атрада нарадзілася на юрфаку ў пэўнай ступені сама па сабе. Быў прыклад — у мінулым годзе атрад воінаў-інтэрнацыяналістаў з інстытута народнай гаспадаркі працаваў на будаўніцтве з «цяжкімі» падлеткамі. Юрысты вырашылі не дубліраваць чужы вопыт і стварылі свой інтэрнацыянальны атрад.

Пакуль што камандзір Эдзік Сапега і камісар Саша Рэуцкі «ваююць» з паперамі і аргпытаннямі. Падрыхтоўчы перыяд атрад павінен вытрымаць. І ні Валодзя Міхалап, ні Саша Шчэрбік, ніхто з атрада не сумняваецца ў гэтым.

— Тут усе камандзіры і камісары,— лічыць Эдзік.

Ён добра ведае, што на кожнага з байцоў атрада можна разлічваць, як на сябе. Армейская дружба, падмацаваная чалавечай памяццю, надае Эдзіку гэту ўпэўненасць у таварышах.

Ім хочацца паказаць сваю сілу. І пакажуць! Упэўнена... Але пра гэта пагаворым з юнакамі восенню, калі трэці працоўны будзе за плячыма.

Г. СВЯТЛЯК,
наш кар.

НА ЗДЫМКУ: «Фота на памяць». Побач з Героем Савецкага Саюза А. Мазанік — байцы студэнцкага атрада, імя якой носіць атрад: Жанна Сцяжко — майстар атрада, Святлана Тарасюк — камандзір, Галіна Мічно.

Фота Г. ЮРЧАНКІ.

з нашай пошты

Чакаем новых сустрэч

У СЯКЕРЫЧАХ я сустрэў іх з такім румянцам, што модніцы могуць толькі пазайздросціць. Гэта сама вясна і маладосць завіталі да нас у вёску, а дакладней — студэнткі фізічнага факультэта БДУ. Ад пешага ходу з райцэнтра па свежаму паветру зардзеліся юныя твары Тані Дубоўскай, Вольгі Булыга, Жанны Кузьменка.

У САЎГАСЕ «КЛЕЦКІ» з радасцю ўспрынялі мэту «візіцёраў», іх жаданне прысвяціць працоўны семестр нашаму саўгасу. У саўгасе ж — немалы фронт сельскагаспадарчых і рамонтна-будаўнічых работ, ёсць і ўсе магчымасці стварыць спрыяльныя ўмовы, у поўным аб'ёме маюцца будматэрыялы.

Да прадстаўнікоў студэнцкага атрада «Імпульс» (а цяпер атрад перайменаваны ў «Беларусачку») падыходзяць як да добрых знаёмых мясцовыя жыхары. Адамаўна, кладаўшчыца з будбрыгады, з пытаннямі пра вучобу, студэнцкія справы па-мацярынску абдымае Таню Дубоўскую. Брыгадзір садаводаў Мікалай Кузьміч Ясьман, пазнаўшы іх, вітае студэнтаў, асабліва сваю зямлячку з Гомельшчыны Жанну Кузьменка: «Вось бы такую нявестку ў дом — працалюбівую!» І адразу да справы: «Раз прыехалі, значыць, будзем працаваць ладна, як і летась. Сад добра перанёс суровую зіму, да месца будуць маладыя рукі».

— А на зернетаку будзем працаваць?

— А як жа,— падключаецца загадчык склада М. М. Хоміч.— Так і арыентуйце да мяне Іну Драздоўскую, Вікторыю Рэуцкую, Люду Бакшыцееву, Жанну Кузьменка...

...Дагавор з дырэктарам саўгаса «Клецкі» Анатолем Мікалаевічам Рубанікам і будатрадам «Беларусачка» на гэты год заключаны. Клецкая зямля чакае маладых працавітых рук, каб стаць яшчэ больш багатай і квітнеючай. Каб разнастайней і смачней стаў стол працаўніка зямлі, гараджаніна і... студэнта.

Я. ПРЫШЧЭПА,
інжынер-будаўнік саўгаса «Клецкі» Клецкага раёна.

Гарызонты кафедры

З 48 краін свету прыязджаюць маладыя людзі на факультэт журналістыкі БДУ імя У. І. Леніна за ведамі. Задачу сваю калектыў факультэта бачыць не толькі ў тым, каб выхаваць высокакваліфікаваных спецыялістаў, але і дапамагчы асэнсаваць лепшыя рысы сацыялістычнага ладу жыцця, атрымаць ідэйную загартоўку.

ПЭЎНУЮ ЧАСТКУ работы ў гэтым напрамку выконвае кафедра замежнай журналістыкі і літаратуры. Выкладчыкі шмат увагі надаюць індывідуальнай рабоце са студэнтамі, часта праводзяць сходы, гутаркі. У аснове гэтых гутарак — матэрыялы XXVII з'езда КПСС, пытанні перабудовы.

Аднак мы не абмяжоўваемся работай толькі ў акадэмічных групах і зямляцтвах. Усё часцей праводзяцца маштабныя мерапрыемствы. Стала ўжо добрай традыцыяй праводзіць у інтэрнаце «Дні кафедраў».

Надоўга запомняцца студэнтам вечары «Шэкспір і сучаснасць», «А. С. Пушкін і мы». На апошнім было вырашана сабраць у замежнікаў лепшыя вершы ці проста выказванні пра Пушкіна і выдаць рукапісны альманах у некалькіх экземплярах, адзін з іх пакінуць на памяць факультэту, а другі — адвезці ў Міхайлаўскае і перадаць на вечнае захаванне.

Нядаўна наш калектыў рыхтаваўся да правядзення чарговай сустрэчы, прысвечанай Дню друку. Са студэнтамі праводзіліся гутаркі пра друк Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, студэнты сустрэліся з цікавымі людзьмі.

Т. ЛУЙГАС,
старшы лабарант кафедры
замежнай журналістыкі і літаратуры.

палітычны кірмаш

Салідарнасць. Мір. Дружба

ГЭТЫЯ СЛОВЫ ЧАСЦЕЙ ЗА ЎСЕ МОЖНА БЫЛО ПАЧУЦЬ У ДОМЕ НАСТАЎНІКА. ПАЛІТЫЧНЫ КІРМАШ, ЯКІ ПРАЙШОЎ ПА ІНІЦЫЯТЫВЕ ІНТЭРСЕКТАРА КАМІТЭТА КАМСАМОЛА УНІВЕРСІТЭТА, САБРАЎ КАЛЯ ДЗВЮХ ТЫСЯЧ ЧАЛАВЕК БОЛЕЙ ЧЫМ З 80 КРАІН СВЕТУ.

НА ВУЛІЦЫ сустракалі гасцей студэнты з Йемена, частуючы ўсіх сваімі нацыянальнымі стравамі. Побач студэнты з Амана і ГДР гандлявалі плакатамі, паштоўкамі, што расказвалі пра іх краіны. А калі госці і ўдзельнікі кірмашу заходзілі ў Дом настаўніка, то адразу траплялі ў незвычайны кругаварот музыкі, смеху, кветак. Тут можна было набыць сувеніры з В'етнама, Кіпра, Афганістана, убачыць нацыянальныя касцюмы розных краін свету.

А які ж кірмаш абыдзецца без гульняў і атракцыёнаў? Іх арганізоўвалі і праводзілі самі студэнты. Працаваў аукцыён, на якім можна было набыць гумарыстычныя плакаты, намаляваныя студэнтамі БДУ.

За салідарнасць моладзі, за мір! Вось у чым заключаўся галоўны сэнс кірмашу. Пра гэта гаварылі маляўнічыя плакаты. Пра гэта былі вершы і песні, што гучалі на канцэрце. Апладысментамі ўзнагароджвалі гледачы студэнтаў-артыстаў з розных краін свету. Яны спявалі песні на рускай і на сваёй нацыянальнай мове, выконвалі беларускія і свае родныя танцы. А потым было выступленне рок-груп «Мроя» і «Модуль», танцавальная праграма.

Свята моладзі завяршылася. Грошы, вычучаныя на кірмашы, пералічаны ў Фонд міру. А ў памяці пабываўшых на ім кірмаш застанецца сімвалам адзінства моладзі ўсіх краін у іх імкненні да міру і дружбы.

А. СУПРУНОВА,
студэнтка факультэта журналістыкі.

Фота С. ПЛЫТКЕВІЧА.

семінар

Кастрычнік і сучаснасць

По традыцыі ў канцы красавіка ў спартыўным комплексе «Раўбічы» праходзіў семінар кіраўнікоў нацыянальных зямляцтваў студэнтаў замежных краін, якія вучацца ў Беларусі. Прадстаўнікі амаль з 30 краін свету з розных вышэйшых і сярэдніх навучальных устаноў рэспублікі горача абмяркоўвалі пытанні ўплыву ідэй Вялікага Кастрычніка на рэвалюцыйны працэс у сучасным свеце. Наш універсітэт прадстаўлялі 15 студэнтаў і аспірантаў з Азіі, Афрыкі, Лацінскай Амерыкі.

ДАКЛАДЫ студэнтаў з БДУ вызначаліся насычанай эмацыянальнасцю, аргументаванасцю, дакладчыкі прадэманстравалі добрыя здольнасці выкарыстоўваць марксісцка-ленінскую метадалогію для аналізу самых складаных праблем сучаснасці. Асаблівай глыбінёй вылучаўся даклад Башара Браіма Адума (Чад), прысвечаны эканамічным пытанням. Уразіў расказ аспіранта з Афганістана Насіма Сахара пра цяжкі працэс нацыянальнага прымірэння на яго радзіме, пра верных сяброў і здраднікаў афганскага народа. Наглядна, на аснове фактаў паказаў аспірант з АРЕ Ахмед Талат Хемейда розніцу паміж бескарыснай дапамогай СССР краінам, якія развіваюцца, і крывадушнай дабрачыннасцю заходніх дзяржаў.

Пасля кожнага даклада ўзнікалі ажыўленыя спрэчкі, студэнты абменьваліся думкамі, вучыліся адстойваць свае перакананні, знаходзілі адзіныя заканамернасці рэвалюцыйнай барацьбы ў розных рэгіёнах свету. У гэтых дыскусіях важка гучалі словы Робсана Нкома (Зімбабве), Каса Абелнех Агедэу (Эфіопія).

І як заўсёды, пасля семінараў у Раўбічах мацнее пачуццё, што наш агульны дом — Зямля — вельмі малы, што ўсе мы звязаны адным лёсам і таму павінны вырашаць разам нашы праблемы.

А. КАЛАМІЕЦ,
выкладчык кафедры рускай мовы для замежных студэнтаў.

калектыўны карэспандэнт — «Слова філолага»

Гаворка пойдзе пра загад міністра вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі СССР ад 22 верасня 1986 г. «Аб развіцці ініцыятывы навукова-педагагічных калектываў ВНУ, пашырэнні іх правоў у ажыццяўленні перабудовы вучэбнага працэсу». У перабудове вышэйшай школы, што зараз адбываецца,— гэта адзін з першых абнаўляльных рэгулятараў жыцця ВНУ. Загад быў выдадзены яшчэ да таго часу, калі праект ЦК КПСС аб перабудове вышэйшай школы вырас у «Асноўныя напрамкі перабудовы вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі ў краіне». Але нельга лічыць яго значэнне часовым: ён уключае ў сябе тое бясспрэчнае, што абавязкова будзе ў перабудове ВНУ і што не церпіць адкладу. Давайце прачытаем яго разам.

ВОЛЬНАЕ НАВЕДВАННЕ,

або Якім шляхам да яго ісці?

СКАРАЧЭННЕ абавязковых аўдыторных заняткаў на I—III курсах да 28 гадзін у тыдзень, на IV—V — да 24 гадзін за кошт замены гэтых заняткаў самастойнай работай студэнтаў пад кантролем выкладчыка — гэта адно з галоўных палажэнняў загаду. У чым яго каштоўнасць? У прызнанні недастатковай эфектыўнасці аўдыторных заняткаў у параўнанні з самастойнай работай студэнтаў. У прызнанні таго, што студэнт можа хоць частку праграмы вывучыць самастойна.

Самае важнае тут, на мой погляд,— у вызваленні часу для самастойнай работы студэнта. Зразумела, што гэта толькі першы і яшчэ нясмелы крок — добра было б, каб не 28 гадзін аўдыторных заняткаў у тыдзень, а 16—20. І тады асноўным у працы студэнтаў будуць не лекцыі і семінары, а самастойнае вывучэнне матэрыялу. Лекцыі ж будуць патрэбны для ўвядзення у курс справы, для стымулявання цікавасці да прадмета; семінары — для кансультацый, дыскусій, абмеркавання самых складаных пытанняў, кантролю; самастойная работа — для таго, каб студэнт, напрыклад, філолаг, сустрэўся сам-насам з кнігамі, тэкстамі, граматыкамі, слоўнікамі. Ды і формы самастойнай работы набудуць новы змест. Падрыхтоўка да экзаменаў (у якой заўсёды многа нятворчага, механічнага і таму недастаткова трывалага завучвання) адыдзе на другі план. Асноўнай будзе вучэбная вынаходніцкая работа — курсавыя, семестравыя, семінарскія работы па розных прадметах. Тады і пытання аб так званым вольным наведванні не будзе існаваць. Зразумела, яно будзе вольным праз некаторы час.

Чаму ж зараз мы не падрыхтаваны да такіх паваротаў?

Па першае, па-сапраўднаму авалодваць прафесійнымі ведамі — гэта праца, і не ў кожнага хопіць сабранасці і настойлівасці, каб засвоіць праграму, калі ніхто не падштурхоўвае.

І ўсё ж «прымусовае» навучанне ў ВНУ становіцца ўсё менеи апраўданым — яно абарочваецца нізкай якасцю спецыялістаў. А якая карысць ад невукаў? Іменна таму і ў Асноўных напрамках, і ў загадзе прадугледжаны меры, якія прывядуць да адсеву тых, хто не можа або не жадае вучыцца. У Асноўных напрамках — калі гаворыцца аб «адборы» будучых спецыялістаў на працягу ўсяго тэрміну навучання, у загадзе — калі гаворыцца: «Узняць узровень патрабаванняў да ведаў студэнтаў, што ацэньваюцца на «здавальняюча». Адмяніць існуючую сістэму ўмоўных пераводаў на наступны курс».

Адсеў — гэта справа непрыемная. І для студэнтаў, і для выкладчыкаў, і для дзяржавы. Але іншага шляху для паляпшэння якасці падрыхтоўкі ў ВНУ, для выхавання самастойнасці і адказнасці студэнта проста няма.

Зараз на факультэце мы робім толькі першыя спробы на шляху перабудовы: у раскладзе «бялеюць» дні, а часам і тыдні, вызваленыя для самастойнай падрыхтоўкі студэнтаў. На кафедрах і ў аўдыторыях спрачаюцца, як лепей накіраваць гэтую працу. Здаецца, на некаторых курсах тыдзень для самападрыхтоўкі ператвараецца ў міні-сесію са штодзённай спланаванай працай і штодзённай справаздачнасцю (кантрольныя работы, калёквіумы). Мабыць, можна будзе пераканацца, што студэнтам многае па сілах і без лекцый (у чым я і так не сумняваюся). Але ж сапраўднай адказнасці ў сваіх занятках, у планаванні працоўнага часу студэнты яшчэ не адчуюць. І ўсё ж пачынаць трэба.

На жаль, у гэтым годзе студэнты амаль не ўдзельнічалі ў планаванні сваёй самастойнай работы. А такі ўдзел мог бы стаць адным з рэальных напрамкаў у камсамольскім студэнцкім самакіраванні. Вельмі важна, каб тая самастойная праца, якая плануецца замест часткі аўдыторных заняткаў, не прывяла да перагрузак студэнтаў. Вось чаму студэнты павінны не толькі ведаць, што плануюць кафедры і метадычныя камісіі, але і абавязкова ўдзельнічаць у такім планаванні і кантролі за выкананнем планаў.

Зразумела, гаворка аб перабудове вышэйшай школы яшчэ толькі пачынаецца. І меркаванняў тут можа быць шмат. Я ж стаўлю кропку і спадзяюся пачуць сустрэчныя галасы.

Н. МЯЧКОЎСКАЯ,
дацэнт кафедры агульнага і славянскага мовазнаўства.

Дні факультэтаў

СТУДЭНЦТВА — НАРОД АСАБЛІВА ВЯСЁЛЫ І [illegible]. І САМЫМ НЕПАСРЭДНЫМ ЧЫНАМ ВЫСВЕТЛІЦЬ ГЭТЫ ІХ ТАЛЕНТ ДАПАМАГАЮЦЬ ДНІ ФАКУЛЬТЭТАЎ. У КРАСАВІКУ ПРАХОДЗЯЦЬ ФАКУЛЬТЭЦКІЯ СВЯТЫ. ШТОГОД ВЫКЛІКАЮЦЬ ЯНЫ ДА СЯБЕ НЯЗМЕННЫ ІНТАРЭС СТУДЭНТАЎ. НЕ БЫЛІ ВЫКЛЮЧЭННЕМ ДНІ ФАКУЛЬТЭТАЎ І Ў ГЭТЫМ ГОДЗЕ.

ПРА ДНІ ФПМ МЫ ЎЖО РАСКАЗВАЛІ НАШЫМ ЧЫТАЧАМ. А СЁННЯ ХОЧАМ УЗНАВІЦЬ У ПАМЯЦІ ДНІ ГЕАФАКА, ФІЗФАКА.

«СПАДАБАЛАСЯ!»

ПЕРАДСВЯТОЧНАЯ МІТУСНЯ! І раптам — разгублены чалавек.

— Ведаеце, я толькі што з самалёта, прыехаў ва універсітэт па справах, але мне здалося, што я не туды трапіў,— гаворыць выкладчык сельскагаспадарчага інстытута г. Душанбе Т. Муртазіеў.— Быццам трапіў з карабля на баль.

Калідоры, аўдыторыі, лесвіцы геаграфічнага факультэта прыгожа ўбраны — студэнты пастараліся.

— Лэдзі і джэнтльмены! Вы бачыце перад сабой нашых кандыдатаў. Кожны з іх дастойны ўзначаліць нашу «дзяржаву»,— адкрывае свята Э. Дзегцярэнка.

Кандыдаты прапаноўваюць прысутным праграму сваіх дзеянняў. Што толькі не абяцаецца: і стыпендыя, і вольнае наведванне лекцый, і адпачынак на станцыі «Заходняя Дзвіна»... І ўсё ж большасць галасоў аддаецца Алесю Яротаву. Новы кабінет складаюць М. Дарашэнка, А. Каток, С. Радзевіч. Папярэдні дэканат бярэцца пад варту (на кожнага выкладчыка — два вартаўнікі са штыкамі!).

Улада ўзята, але ж трэба зацвердзіць свае правы. На прэс-канферэнцыі з выкладчыкамі прапаноўваюцца «паскораныя» формы здачы залікаў, экзаменаў, «высвятляюцца» адносіны з выкладчыкамі. Напрыклад, што азначае для студэнта (кі): калі вы ўсміхаецеся на экзамене? Калі вы напішаце дысертацыю на тэму «Роля спісаў у выхаванні студэнцкай моладзі»? Які чынам вясна ўплывае на выкладчыкаў?

Ставяцца і сур'ёзныя пытанні аб пераабсталяванні аўдыторый, наладжванні работы буфета, праблемах з геабазай.

Пасля канферэнцыі прапануецца конкурс аўтарскай песні. Лірычныя, жартоўныя, гарэзлівыя мелодыі стараюць атмасферу цеплыні і шчырасці. Аб гэтым сведчаць добрыя ўсмешкі на тварах гледачоў...

Свята працягвалася, але і лекцыі таксама. Іх чытаюць самыя любімыя выкладчыкі.

Але якое свята без вясёлых гульняў, цікавых аукцыёнаў? Студэнты з ахвотай удзельнічаюць у іх. У перапынку сустракаемся з новым дэканам. Ён крыху засмучаны. Аказваецца, не радуе Яротава гэтая пасада.

— Студэнты палічылі не за гульню. А я і сапраўды мог рашыць канкрэтныя пытанні. Шкада, што з просьбамі да мяне не звярталіся.

— Прычына?

— Мне здаецца, што ўсё беды ад пасіўнасці, інертнасці студэнтаў. Групка актывістаў «цягне» ўсю работу. Астатнія — проста гледачы.

Звяртаемся з пытаннямі да студэнтаў першага курса. Многія з іх, аказваецца, зводзяць удзел у падрыхтоўцы вечара толькі да набыцця запрашальных білетаў. А студэнты А. Рыбакоў, А. Гарукоў наогул не могуць назваць прычыну сваёй пасіўнасці.

...Мы на капусніку. Яго адкрываюць госці геаграфічнага факультэта з Адэскага універсітэта студэнты П. Хаменка, В. Пайкін, А. Гнацюк. Адэсіты ёсць адэсіты. З гумарам у іх заўсёды няблага. Бадзёры пачатак падтрымліваюць і «віноўнікі» ўрачыстасці.

Шмат уражанняў ад вечара у адэсітаў, а таксама ў першакурснікаў В. Барысенкі, С. Касько, І. Вараб'ёва. Іх меркаванні можна выказаць адным словам: «Спадабалася».

В. ФЯДКОВІЧ,
Н. СЕЛЯЗНЕВА,
студэнткі факультэта журналістыкі.

ІГАР ЯКУТА вітальнымі словамі дзякаваў прысутным за іх прысутнасць — яму было дарэчна весці мітынг, прысвечаны адкрыццю фізфакаўскага свята. І хоць было не зусім сонечна, а халодны вецер не быў непрыкметным, студэнты фізфака пачыналі свае факультэцкія дні. Кожны з дней прынёс свае справы, падарыў цікавыя падзеі. Бадай, самым насычаным быў другі дзень, калі з нагоды ДФ-87 дэканат адмяніў заняткі. Віктар Анатольевіч Гайсёнак, дэкан факультэта, лічыць, што пасля ДФ у студэнтаў факультэта павышаецца працаздольнасць і яны значна лепш вучацца.

Самыя нечаканыя пытанні маглі задаць студэнты сваім выкладчыкам і кіраўнікам факультэта на прэс-канферэнцыі. Усе разам адпачывалі на атракцыёнах. Іх было шмат. На ІІІ паверсе ўказальны слуп падказваў: «Дэгустацыя напіткаў», «Дуэль», «Чортаў тузін»... Хацелася ўсюды паспець: і з Эйнштэйнам напамяць сфатаграфавацца, і зазірнуць, у пакой смеху, і ўзяць у бюро даведак даведку, што ты прайшоў дзяржпрыемку — выключэнню з факультэта на працягу ўсяго перыяду навучання не належыш.

Прыйшло свята і ў спортзалу. Прыемна было пабачыць, як выкладчыкі з'явіліся на матч па футболу ў спартыўнай форме — у прамым і пераносным сэнсах. Кубак ДФ-87 заваявала зборная каманда І курса педагагічнага патока.

...І шмат, шмат якія яшчэ моманты ўспліваюць у памяці: пасвячэнне «першачкоў» у студэнты, выступленні гасцей на капусніку — студэнтаў з Маскоўскага фізіка-тэхнічнага інстытута, Мінскага РТІ, радыёфізічнага факультэта (нашага, універсітэцкага), Адэскага універсітэта. Я ўспамінаю радасць, бадзёры настрой — усё тое, што было неад'емным ад ДФ-87.

А яшчэ былі меркаванні. Юра Марціновіч:

Ёсць пытанні?!

—ДФ патрэбны для таго, каб жыць весялей было.

Валера Дэйлід:

— Мы можам павесяліцца і пахваліцца факультэтам перад іншымі ВНУ краіны.

Аксана Кулік:

— Без гэтых дзён нельга да канца адчуць, што ж такое «фізфак».

Ала Гімбут:

— Усё падабаецца, абсалютна ўсё.

Лена Пруднікава і Света Станкевіч:

— Мы прыехалі за вопытам з Калінінградскага універсітэта. Ходзім з блакнотамі, запісваем. На факультэце ў вас так усё незвычайна!

Ці адчуваеш. чытач, які добры настрой панаваў, калі я брала экспрэс-інтэрв'ю?

І яшчэ было інтэрв'ю. Бадай, размова. Я прыйшла ў аргкамітэт ДФ, каб пачуць адказы на некаторыя пытанні, узнікшыя ў мяне на працягу дзён.

Мітынг адкрыцця. Наўрад ці сабраў ён палову студэнтаў-фізікаў. Чаму? Няўжо гэтую цырымонію не лічаць дастаткова вартай наведвання?

Атракцыёны, конкурсы, спаборніцтвы. Усюды бачыла адных і тых жа людзей: Ігара Мыцько, Вадзіма Пажывілку, Лену Амбражэй, Таню Чаркасаву, Вадзіма Кавалёва, Ігара Іванова, Свету Аляксандраву. Гэта прозвішчы членаў аргкамітэта. Яны арганізоўвалі, яны праводзілі, яны рыхтавалі, яны забаўлялі і цешылі. А ўсе астатнія — карысталіся. Капуснік. Ён атрымаўся слабейшы, чым у мінулым годзе, напрыклад. Чамусьці зусім не было песень. Пытанні, што ўзніклі пасля капусніка, большае дачыненне маюць да гасцей, але, мяркую, што і арганізатарам трэба добра прадумваць, каго запрашаць да сябе і з чым.

На многія пытанні адказаў мне аргкамітэт, многа пытанняў паставіў. Але гэта тэма асобнай размовы, якая адбудзецца пазней.

Цяпер жа, хоць свята і прайшло, а работа засталася для арганізатарскага актыву: трэба рыхтаваць новыя выступленні, думаць над новымі праграмамі. Зноў у рабоце і Андрэй Мукавозчык, які аддаў ДФ пяць гадоў. І хоць зараз ён не з'яўляецца студэнтам факультэта, а паспяхова працуе, гэта яшчэ для яго не прычына, каб забыцца на дні фізікаў:

— ДФ — гэта справа студэнцкая. Мне гэта цікава. Думаю, што ДФ будучага будуць яшчэ больш святочнымі і вясёлымі.

С. ГОГАЛЬ,
наш кар.

з клопатам пра будучае папаўненне

У КАНЦЫ КРАСАВІКА на філалагічным факультэце адбылася сустрэча з абітурыентамі 1987 года. Сустрэчу ўзначаліў намеснік дэкана факультэта Мікалай Міхайлавіч Піпчанка, на пытанні абітурыентаў адказалі намеснік сакратара прыёмнай камісіі, сакратар партбюро факультэта М. Р. Прыгодзіч і сакратар камітэта камсамола філфака Л. Сяргун.

Прысутным было расказана пра падрыхтоўку спецыялістаў на факультэце, пра тое, куды яны будуць накіраваны пасля заканчэння вучобы, дзе змогуць прымяніць свае веды.

В. НАВУМЕНКА,
студэнт філалагічнага факультэта.
Фота АУТАРА.

ЗАПРАШАЛЬНЫ БІЛЕТ

ПРАГРАМА

правядзення тыдня савецка-балгарскай дружбы, прысвечанага 70-годдзю Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі

(11—16 мая 1987 г.)

ДЗЕНЬ ПЕРШЫ — 11 мая

Гутаркі, даклады, лекцыі: «Вялікі Кастрычнік і яго ўплыў ў Балгарыі».

ДЗЕНЬ ДРУГІ — 12 мая

14.00. Актавая зала. Дэманстрацыя мастацкіх і дакументальных стужак пра Балгарыю.

ДЗЕНЬ ТРЭЦІ — 13 мая

13.40. Аўдыторыя 518. XIII савецка-балгарская студэнцкая навуковая канферэнцыя.

ДЗЕНЬ ЧАЦВЕРТЫ — 14 мая

14.00. Аўдыторыя 605. З цыкла «Мае сустрэчы з Балгарыяй». Выступае прарэктар БДУ, кандыдат эканамічных навук, дацэнт Л. М. Давыдзенка.

ДЗЕНЬ ПЯТЫ — 15 мая

18.00. Філфак. Аўдыторыя 44. Вечар, прысвечаны 150-годдзю з дня нараджэння балгарскага рэвалюцыянера-дэмакрата Васіла Леўскага.

На працягу свята: на V паверсе галоўнага корпуса дэманструецца фотаэкспазіцыя «24 мая — дзень славянскай пісьменнасці, балгарскай адукацыі і культуры»; у бібліятэцы БДУ экспануецца кніжныя выстаўкі «Да Дня славянскай пісьменнасці. балгарскай адукацыі і культуры» і «Балгарская літаратура ў Беларусі».

камсамольскі пражэктар

21 сакавіка 1987 года быў падпісаны загад № 104-д аб упарадкаванні забеспячэння БДУ крыягеннымі вадкасцямі.

Загад выдаецца, каб яго выконвалі. Ці ж адпаведныя службы універсітэта збіраюцца выконваць загад № 104-д? Пасля правядзення рэйду штабам «КП» супрацоўнікаў склалася ўражанне, што пра загад ніхто нічога не ведае ці проста не хоча яго выконваць.

Загад і «азотнае галаданне»

СТАРЫЯ ПРАБЛЕМЫ і пытанні паўсталі перад намі: рэгулярнасць паставак вадкага азоту, узаемадачыненні паміж тымі, хто без яго не можа працаваць, і тымі, хто не спяшаецца накіраваць яго на факультэты. Няма азоту, няма і якаснай працы.

М. І. ЗОТАЎ, старшы навуковы супрацоўнік кафедры будовы рэчыва паведаміў нам даволі сумны факт:

— У нашай лабараторыі ёсць спектрометр электроннага парамагнітнага рэзанансу, які куплены за 95 тысяч рублёў. У цяперашні час з-за адсутнасці вадкага азоту яго функцыянальныя магчымасці выкарыстоўваюцца не больш чым на 30 працэнтаў. Для нармальнай працы з такім каштоўным абсталяваннем не хапае ў тыдзень 70 літраў звадкаванага азоту.

А. І. ВРУБЛЕЎСКІ, навуковы супрацоўнік кафедры радыяцыйнай хіміі:

— Азоту не хапае, нягледзячы на тое, што цяпер завозяць яго раз у два месяцы. (Для параўнання скажу, што ў мінулым годзе перыядычнасць завозу была раз у тры месяцы). Але і гэтага недастаткова.

Пакуль што азот як прывозілі рэдка і ў малой колькасці, так і прывозяць. А тыя, каму ён патрэбен, ужываюць усялякія выкруты, каб аблегчыць неяк сваю працу. У лабараторыях уразіла багатая колькасць ёмістасцей для «няшчаснага» газу. І гэтыя ёмістасці, займаючы значнае месца, толькі перашкаджалі нармальнай працы. Але і выкінуць іх не было магчымасці. Яны патрэбны для перастрахоўкі. Аказваецца, каб застрахавацца сябе ад розных выпадковасцей, да якіх прыводзяць перабоі ў забеспячэнні азотам, яго бяруць на запас. Але гэта не самы лепшы варыянт.

— Мы бяром на запас да 300 літраў,— расказвае А. І. Навіцкі, старшы навуковы супрацоўнік кафедры фізічнай хіміі.— Але такое яго выкарыстанне непрадукцыйнае, калі не сказаць злачыннае. З цягам часу вадкі азот выпараецца, у справу ідзе толькі палова зробленых запасаў. Так выдаткоўваць дэфіцытны газ — нельга!

Ва універсітэце, у прыватнасці на фізфаку, ёсць даследаванні, якія без азоту наогул немагчыма праводзіць. Аспірант кафедры паўправаднікоў для таго, каб выканаць план навучання, павінен сам дастаўляць на электрычцы звадкаваны газ з НДІ ПФП. Ці магчыма дапускаць такое? А што рабіць? Сядзець паклаўшы рукі?

А можа, з вадкім азотам паўсюдна праблема? Аказваецца, не. У АН БССР ёсць станоўчы вопыт з забеспячэннем навуковых падраздзяленняў вадкім азотам. Чаму б нам не прыглядзецца да яго?

Сёння стаіць важнае пытанне аб рацыянальным выкарыстанні каштоўнага абсталявання. Чаму ж ва універсітэце адсутнічаюць належная ўвага і клопат аб максімальнай эфектыўнасці выкарыстання каштоўнага абсталявання, якому, дарэчы, пагражае хутчэй маральны знос, чым фізічны?

Ю. ПОЗНЯК,
старшыня штаба «КП»
супрацоўнікаў.

спадчына: памятаць і зберагчы

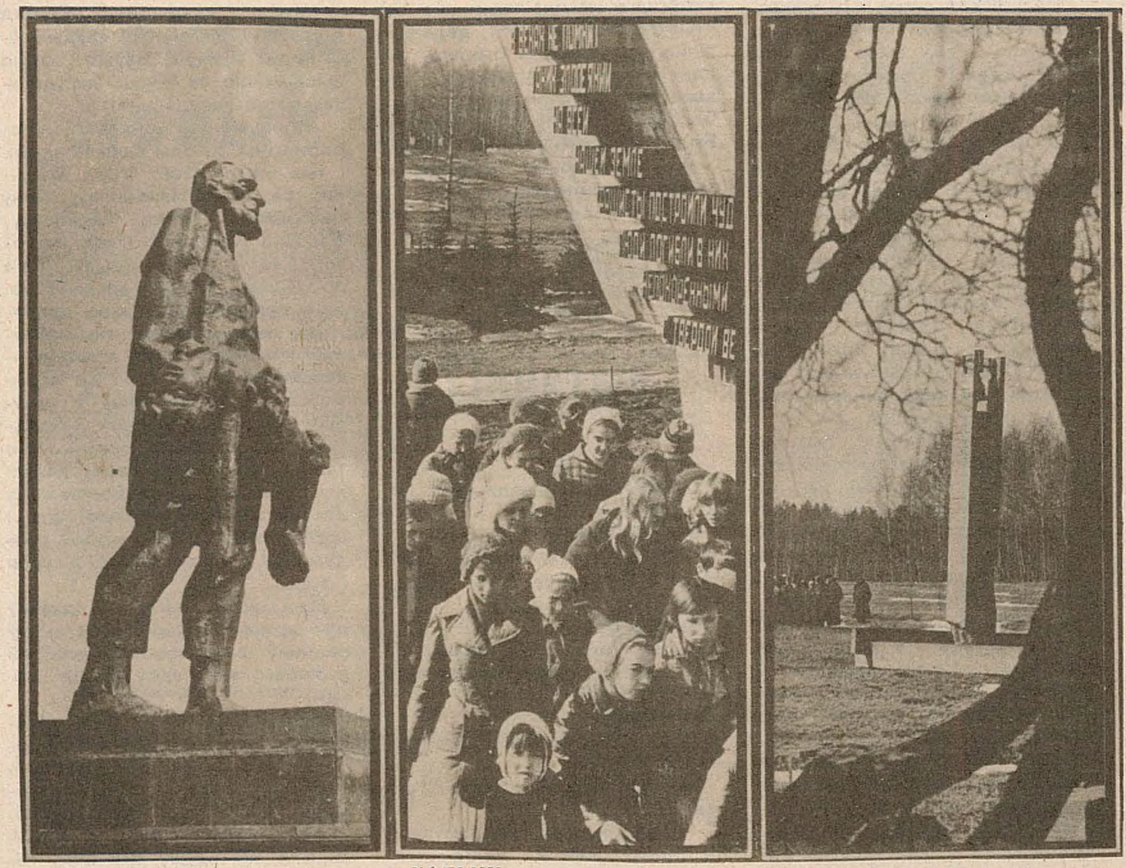

ХАТЫНЬ.
Фота Б. РЫБІНА.

Незмаўкальны, вялікі лекторый

ВЫЗНАЧАЮЧЫ СВАЕ АДНОСІНЫ ДА КУЛЬТУРНАЙ СПАДЧЫНЫ, У. І. ЛЕНІН УКАЗВАЎ НА НЕАБХОДНАСЦЬ ШЫРОКАГА ЎДЗЕЛУ Ў АХОВЕ І ВЫКАРЫСТАННІ ГРАМАДСКАСЦІ ЎСЯГО НАСЕЛЬНІЦТВА. ЯШЧЭ Ў 1918 ГОДЗЕ, КАЛІ НАША КРАІНА ЗНАХОДЗІЛАСЯ Ў ЖАЛЕЗНЫМ КОЛЕ ВАРОЖАЙ БЛАКАДЫ, ПРАГУЧАЎ ЗАКЛІК: «АРГАНІЗУЙЦЕСЯ, СТВАРАЙЦЕ ТАВАРЫСТВЫ І ГУРТКІ АХОВЫ ПОМНІКАЎ МАСТАЦТВА, ДАЎНІНЫ... ВЫ БУДЗЕЦЕ РАБІЦЬ ВЯЛІКУЮ СПРАВУ ЗАХОЎВАННЯ ГІСТОРЫІ НАРОДА, ЗАХОЎВАННЯ ЯГО САПРАЎДНАЙ КУЛЬТУРЫ, ЯГО НАВУКІ І МАСТАЦТВА».

АБ МЭТАХ, ЗАДАЧАХ І ПРАКТЫЧНЫХ СПРАВАХ ТАВАРЫСТВА АХОВЫ ПОМНІКАЎ ГІСТОРЫІ І КУЛЬТУРЫ РАСКАЗВАЕ НАШАМУ КАРЭСПАНДЭНТУ НАМЕСНІК СТАРШЫНІ ПЯРВІЧНАЙ АРГАНІЗАЦЫІ ТАВАРЫСТВА ВА УНІВЕРСІТЭЦЕ А. А. КАДУШЫНА.

— Першы з'езд Беларускага добраахвотнага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры адбыўся 7 снежня 1966 года. Іменна на ім была вызначана асноўная мэта таварыства — далучэнне шырокіх слаёў насельніцтва да актыўнага ўдзелу ў высакароднай справе аховы помнікаў. Гэта было дваццаць гадоў назад, а сёння...

— Беларускае добраахвотнае таварыства налічвае каля 2,5 мільёна членаў, аб'яднаных у 12861 пярвічную арганізацыю.

Вядома, нельга вырашаць пытанні захоўвання помнікаў без глыбокага асэнсавання іх значэння ў развіцці навукі, народнай асветы і культуры, у фарміраванні высокага пачуцця савецкага патрыятызму, ідэйна-маральнага, інтэрнацыянальнага і эстэтычнага выхавання. Таму і праводзяць арганізацыі таварыства шырокую прапаганду ленінскіх ідэй захоўвання гісторыка-культурнай спадчыны, заканадаўства па яе ахове, ведаў аб помніках гісторыі і культуры. Галоўныя формы работы пярвічных арганізацый — лекцыі, гутаркі, сустрэчы з архітэктарамі і мастацтвазнаўцамі, фотавыстаўкі, дэманстрацыя кінафільмаў і слайдаў, экскурсіі і паходы па памятных мясцінах, удзел у конкурсах і аглядах. Кожны год выдаецца 5—7 брашур, буклетаў аб помніках гісторыі, культуры. Выходзіць навукова-метадычны інфармацыйны бюлетэнь.

— Штогод з кастрычніка па чэрвень праводзіцца рэспубліканскі грамадскі агляд афармлення і ўпарадкавання помнікаў і памятных мясцін. З якой мэтай?

— Важнае пытанне — шэфства прадпрыемстваў, арганізацый і ўстаноў над помнікамі гісторыі і культуры. У перыяд агляду ўпарадкоўваюцца помнікі, праводзіцца неабходны рамонт, рэканструкцыя або замена помнікаў, высаджваюцца кветкі. Таварыства выдзяляе для гэтага неабходныя сродкі. На іх былі рэканструяваны шэраг помнікаў у Мінску, частка іх выкарыстоўвалася пры стварэнні мемарыяла «Лудчыцкая вышыня» пад г. Быхавым, помнікаў ахвярам фашызму ў вёсцы Дрэмлева Жабінкаўскага раёна, братам Міхаілу і Івану Цубам у Мінскай вобласці і многіх іншых. Пад дзяржаўную ахову ўзяты 11164 помнікі.

— У Беларусі каля 1200 помнікаў горадабудаўніцтва і архітэктуры. Многія з іх адносяцца да сівой даўніны і патрабуюць рэстаўрацыі. Якую ролю адыгрывае ў гэтай справе таварыства?

— Гэтую работу праводзяць спецыяльныя рэстаўрацыйныя службы Міністэрства культуры БССР. Для паляпшэння рэстаўрацыйнай справы створана вытворчае аб'яднанне «Белрэстаўрацыя». З 1970 года гэта арганізацыя вяла рэстаўрацыйныя работы на 100 аб'ектах, амаль на кожным з іх работы вяліся з удзелам сродкаў таварыства. Толькі на рэстаўрацыю Сафійскага сабора і царквы ў Полацку са сродкаў таварыства было выдаткавана каля 800 тысяч рублёў. Зараз у гэтых будынках адкрыты канцэртная зала і карцінная галерэя.

З удзелам сродкаў таварыства былі рэстаўрыраваны такія помнікі архітэктуры, як Спаса-Прэабражэнская царква ў Заслаўі, дзе сёння — музей народных промыслаў і рамёстваў, Крыжагародскі касцёл у Раўбічах, тут зараз — музей беларускага народнага мастацтва. Вядуцца работы ў Троіцкім прадмесці — старадаўнім кутку Мінска. Комплекс манастырскіх будынкаў у Гродна, дзе створаны Рэспубліканскі музей атэізму і гісторыі рэлігіі, Кальвініцкі сабор у Смаргоні і многія іншыя, на рэстаўрацыю якіх выдаткавана звыш 3 мільёнаў рублёў, выдзеленых таварыствам.

— Помнікі мінулага ў нашых савецкіх гарадах — гэта вялікі і незмаўкальны лекторый, які вучыць патрыятызму, садзейнічае атэістычнаму выхаванню, расказвае пра вялікую ролю народа ў гісторыі культуры. Дзесяткі пакаленняў захавалі для нас гэтыя помнікі, і абавязак наш — перадаць гэтую эстафету будучым пакаленням,— пісаў акадэмік Д. М. Ліхачоў. Практычная дзейнасць таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры развіваецца ў гэтым напрамку. Ажыццяўляецца яна ва ўзаемасувязі з арганізацыямі культуры, творчымі саюзамі, таварыствам «Веды», органамі народнай асветы. Паспяховае выкананне пастаўленых перад таварыствам задач магчыма толькі пры актыўным удзеле ў мерапрыемствах кожнага яго члена, ініцыятывы пярвічных арганізацый.

сёння — дзень радыё — сустрэчы для вас

«Кожная прафесія — прызванне»

Напярэдадні свята работнікаў радыё і тэлебачання мы сустрэліся з народнай артысткай БССР, дыктарам і вядучай шматлікіх тэлевізійных перадач Зінаідай Аляксандраўнай БАНДАРЭНКА.

— Перш за ўсё дазвольце павіншаваць вас з Днём радыё! Раскажыце, калі ласка, пра тое, з чаго пачаўся ваш творчы шлях, іншымі словамі, пра вашы першыя сцяжынкі.

— Сама я родам з Гомеля. Там скончыла сярэднюю школу, потым — медыцынскае вучылішча. Марыла стаць урачом. Гэтага таксама жадаў мой бацька, які сам быў доктарам. Але жыццё дало мне іншы лёс. Я вырашыла ўдзельнічаць у конкурсе дыктараў тэлебачання, які праходзіў у нашым горадзе. Прайшла паспяхова. І пачаткам свайго творчага шляху лічу той дзень, калі ўпершыню ўвайшла ў пакой тэлевізійнай студыі, размешчанай ў Гомельскім Палацы культуры імя У. І. Леніна. Тады і зразумела, што ад гэтага часу я назаўсёды звязана з тэлебачаннем.

— Напэўна, няпроста было пачынаць?

— Безумоўна. Але мне дапамагалі мае настаўнікі, педагогі ў Гомелі і потым, калі я завочна вучылася на філфаку БДУ імя У. І. Леніна. Гэтаму факультэту, яго выкладчыкам я абавязана ўдвайне — яны столькі часу аддавалі нашаму навучанню, прывівалі густ да такой прыгожай, такой меладычнай роднай мовы. Усім ім за гэта вялікае дзякуй.

— Якія рысы, на ваш погляд, неабходны сучаснаму тэлевізійнаму дыктару?

— Лічу, што перш за ўсё — абаяльнасць, абавязкова — пачуццё гумару і імгненная рэакцыя для ўсіх тых нечаканасцей, якія часта сустракаюцца ў нашай рабоце.

— За больш чым 20-гадовы стаж работы на тэлебачанні вам давялося шмат сустракацца з рознымі людзьмі. А якія сустрэчы найбольш засталіся ў памяці?

— Аднойчы, калі ў Маскве праходзіў Усесаюзны семінар супрацоўнікаў тэлебачання, калегі з розных рэспублік дарычылі мне запрасіць на сустрэчу з намі Ю. А. Гагарына. Ён тады быў віцэ-прэзідэнтам Таварыства савецка-кубінскай дружбы. Вось я і прыехала ў Дом савецка-кубінскай дружбы. У Юрыя Аляксеевіча знайшлося для мяне некалькі часу, і мы з ім вельмі добра пагутарылі. Я запрасіла першага касманаўта планеты да нас, у Беларусь. Ён адказаў, што даўно марыў і ўжо збіраецца прыехаць у Белавежскую пушчу. Але, на жаль, Ю. А. Гагарын не паспеў гэтага зрабіць...

А ўсіх, хто з ім сустракаўся, уражвалі вочы гэтага чалавека. Яны такія ясныя, чыстыя, праз іх быццам заглядаеш у душу, калі размаўляеш.

— А як ставіцеся да захапленняў сучаснай моладзі, напрыклад, музыкай?

— Вельмі станоўча. У нас у свой час таксама былі розныя захапленні, і таксама іх не ўсе разумелі. У мяне два маладыя сыны, адзін ужо жанаты, і я не супраць, калі ў доме ўвесь дзень гучыць розная музыка. Як і ў нас, у сучаснай моладзі нешта пройдзе, нешта застанецца. Само жыццё, лічу, падказвае моладзі новыя захапленні.

— А за што любіце сваю прафесію?

— Перш за ўсё за тое, што ўвесь час з людзьмі. Я належу гледачу, глядач — мне. Акрамя яго, я ні пра што не думаю ў час эфіру. Галоўнае, што як бы там ні было, але нейкае дабро мы ўсё ж нясем у кожны дом, даем людзям магчымасць адпачыць.

— Вядома, што ў людзей такіх творчых прафесій, як ваша, вельмі мала вольнага часу. І ўсё ж ён ёсць...

— Так. Калі-нікалі выпадае некалькі часу для адпачынку. Тады зімой катаюся на лыжах, што вельмі люблю, а летам еду куды-небудзь на рэчку ці возера... Акрамя ўсяго цікаўлюся палітычным і культурным жыццём сваёй рэспублікі і краіны. Мае настольныя газеты — «Літаратурка», «Советская культура».

— Вашы пажаданні нашым чытачам...

— Я звяртаюся да студэнтаў, да моладзі — нашага будучага. Ва універсітэце атрымліваюць розныя прафесіі. Але будзь ты хімік ці фізік, ці журналіст — галоўнае знайсці сябе. Бо кожная прафесія — гэта не проста род заняткаў, гэта — прызванне. Усім вам добрых поспехаў у вучобе!

Гутарку вялі студэнты факультэта журналістыкі І. ІВАНОВА, А. ПУЦІЛА.

наша юрыдычная кансультацыя

Калі студэнт паступіў на работу

«Мая дачка пасля заканчэння сярэдняй школы паступіла ў інстытут. Адначасова яна пачала працаваць на паўстаўкі ў Палацы культуры. Ці залічваецца гэта работа ў працоўны стаж? Ці абавязаны па месцы работы аформіць на яе працоўную кніжку?».

Работа на ўмовах няпоўнага рабочага часу залічваецца ў працоўны стаж на агульных падставах (артыкул 49 Кодэкса законаў аб працы Беларускай ССР).

Такое правіла распаўсюджваецца і на студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў, а таксама навучэнцаў сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў, якія працуюць без адрыву ад вучобы.

Пастановай Савета Міністраў СССР і ВЦСПС ад 6 верасня 1973 г. «Аб працоўных кніжках рабочых і служачых» устаноўлена, што працоўныя кніжкі вядуцца на ўсіх рабочых і служачых дзяржаўных, кааператыўных і грамадскіх прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый, якія прапрацавалі больш за 5 дзён, у тым ліку на сезонных і часовых работнікаў.

На няштатных работнікаў працоўныя кніжкі вядуцца пры ўмове, калі яны падлягаюць дзяржаўнаму сацыяльнаму страхаванню.

У адпаведнасці з гэтымі правіламі на дачку абавязаны аформіць працоўную кніжку па месцы яе работы.

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Цана 2 кап.
Мінская паліграфічная фабрыка «Чырвоная зорка» МВПА імя Я. Коласа
Зак. 1580.
7 мая 1987 г.

220080, Мінск-80, УНІВЕРСІТЭЦКІ ГАРАДОК, ВУЛ. БАБРУЙСКАЯ. 9, ПАВЕРХ 4, ПАКОІ 74-75.
ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар В. П. ВАРАБ'ЕЎ.